

UNIDADE

8

A vida cotiá

A FAMILIA

- En Roma o concepto de familia está baseado en lazos de parentesco, pero tamén en lazos xurídicos.
- Considérase o núcleo da sociedade romana.
- Presenta unha estrutura xurídica propia.

O MATRIMONIO

- Requisitos para contraer un matrimonio legal:
 - gozar do **ius connubii**, dereito a contraer matrimonio legal
 - ter a idade requirida: o home catorce anos, a muller, doce
 - contar co permiso paterno
- Tipos de matrimonio:
 - **cum manu**. A muller pasaba da tutela do pai á do marido. Había tres variantes: **usus**, **coemptio** e **confarreatio**.
 - **sine manu**. A muller seguía pertencendo á familia do pai.
- Divorcio:
 - A ruptura comportaba rituais contrarios aos realizados nos distintos tipos de matrimonio: **usurpatio trinoctii**, **mancipatio** e **difarreatio**.

MEMBROS DO NÚCLEO FAMILIAR

- **Paterfamilias**: exercía o poder absoluto sobre os demais membros da familia: nai, fillos, parentes, escravos e clientes
- A nai: estaba sometida legalmente ao esposo, pero en realidade era compañeira do marido e compartía con el a educación dos fillos.
- Os fillos: o pai tiña dereito de vida ou morte sobre eles, ao nacer, tiñan que ser aceptados por el, pois do contrario eran abandonados

A EDUCACIÓN

- Os romanos déronlle gran importancia.
- En principio os pais ocupábanse da educación dos seus fillos, despois pasaban á escola.

ETAPAS DA EDUCACIÓN		
IDADE	EDUCADORES	ENSINANZAS
Ata os 7 anos	Os pais	Respecto polos costumes dos antepasados e sentido da responsabilidade no cumprimento dos deberes.
De 7 a 12 anos	Magister ludi ou litterātor	Ler, contar e escribir.
De 12 a 17 anos	Grammaticus	Gramática e literaturas latina e grega.
A partir dos 17 anos	Rhetor	Retórica.

► Sobre a MULLER EN ROMA, vid. Unidade 8 e fq1120204_02.

O OCIO

Os romanos ocupaban o seu tempo libre en:

- Os espectáculos de masas que se celebraban no anfiteatro e no circo.
- **Ludi scaenici**: representacións teatrais.
- **Ludi circenses**: loitas de gladiadores, **venatiōnes**, **naumachiae** e as carreiras de carros.
- A visita ás termas.

FLEXIÓN NOMINAL

QUINTA DECLINACIÓN

- Comprende substantivos femininos, agás **dies**, que é masc. e fem.
- Non hai neutros.
- Enunciado:

FEMININOS	
Nominativo	-es
Xenitivo	-ei

- Terminacións:

CASO	SINGULAR	PLURAL
Nominativo	-es	-es
Vocativo	-es	-es
Acusativo	-ei	-es
Xenitivo	-em	-erum
Dativo	-ei	-ebus
Ablativo	-e	-ebus

ALGÚNS MODELOS DE DECLINACIÓN DE SUBSTANTIVOS DA QUINTA DECLINACIÓN:

res, rei (f.) <i>cousa, feito</i>			dies, diei (m. e f.) <i>día, data</i>		
CASO	SINGULAR	PLURAL	CASO	SINGULAR	PLURAL
Nominativo	r-es	r-es	Nominativo	dí-es	dí-es
Vocativo	r-es	r-es	Vocativo	dí-es	dí-es
Acusativo	r-em	r-es	Acusativo	dí-ei	dí-es
Xenitivo	r-ei	r-erum	Xenitivo	dí-em	dí-ērum
Dativo	r-ei	r-ebus	Dativo	dí-ei	dí-ēbus
Ablativo	r-e	r-ebus	Ablativo	dí-e	dí-ēbus

Realiza as actividades do PENSVM 1

PRONOMES

▪ Persoais:

CASO	PRIMEIRA PERSOA		SEGUNDA PERSOA		TERCEIRA PERS.
	SINGULAR	PLURAL	SINGULAR	PLURAL	SING. e PLUR.
Nominativo	ego	nos	tu	vos	---
Vocativo	---	---	tu	vos	---
Acusativo	me	nos	te	vos	se
Xenitivo	mei	nostri / nostrum	tui	vestri / vestrum	sui
Dativo	mihi	nobis	tibi	vobis	sibi
Ablativo	me	nobis	te	vobis	se

▪ Posesivos:

PERSOAS	UN SÓ POSUIDOR	VARIOS POSUIDORES
1 ^a	meus, mea, meum	noster, nostra, nostrum
2 ^a	tuus, tua, tuum	vester, vestra, vestrum
3 ^a	suus, sua, suum	suus, sua, suum
Declínanse como bonus, bona, bonum e pulcher, pulchra, pulchrum		

▪ Demonstrativos ou deícticos:

- **hic, haec, hoc, este, esta, isto**
- **iste, ista, istud, ese, esa, iso**
- **ille, illa, illud, aquel, aquela, aquilo**

O xenitivo singular termina en **-ius** e o dativo singular en **-i**.

CASO	SINGULAR			PLURAL		
	MASC.	FEMIN.	NEUTRO	MASC.	FEMIN.	NEUTRO
Nominativo	hic	haec	hoc	hi	hae	haec
Acusativo	hunc	hanc	hoc	hos	has	haec
Xenitivo	huius	huius	huius	horum	harum	horum
Dativo	huic	huic	huic	his	his	his
Ablativo	hoc	hac	hoc	his	his	his

CASO	SINGULAR			PLURAL		
	MASC.	FEMIN.	NEUTRO	MASC.	FEMIN.	NEUTRO
Nominativo	iste	ista	istud	isti	istae	ista
Acusativo	istum	istam	istud	istos	istas	ista
Xenitivo	istius	istius	istius	istōrum	istārum	istōrum
Dativo	isti	isti	isti	istis	istis	istis
Ablativo	isto	ista	isto	istis	istis	istis

CASO	SINGULAR			PLURAL		
	MASC.	FEMIN.	NEUTRO	MASC.	FEMIN.	NEUTRO
Nominativo	ille	illa	illud	illi	illae	illa
Acusativo	illum	illam	illud	illos	illas	illa
Xenitivo	illius	illius	illius	illōrum	illārum	illōrum
Dativo	illi	illi	illi	illis	illis	illis
Ablativo	illo	illa	illo	illis	illis	illis

FLEXIÓN VERBAL

SISTEMA DE PERFECTO EN VOZ PASIVA. CONJUGACIÓN REGULAR

- Comprende:

EN MODO INDICATIVO	EN MODO SUBJUNTIVO
Pretérito perfecto	Pretérito perfecto
Pretérito pluscuamperfecto	Pretérito pluscuamperfecto
Futuro perfecto	---

- Estes tempos fórmanse con
 - o participio de perfecto do verbo que se conjuga
 - os tempos correspondentes do sistema de presente (raramente os de perfecto) do verbo **sum**:

MODO	TEMPO DO SISTEMA DE PERFECTO	TEMPO DO SISTEMA DE PRESENTE DE SVM QUE LLE CORRESPONDE
INDICATIVO	Pretérito perfecto	Presente
	Pretérito pluscuamperfecto	Pretérito imperfecto
	Futuro perfecto	Futuro imperfecto
SUBJUNTIVO	Pretérito perfecto	Presente
	Pretérito pluscuamperfecto	Pretérito imperfecto

ALGÚNS MODELOS DE CONJUGACIÓN

SISTEMA DE PERFECTO EN VOZ PASIVA			
	INDICATIVO		SUBJUNTIVO
PRETÉRITO PERFECTO	<i>fun amado/a</i>		<i>sexa amado/a - teña sido amado/a</i>
	amātus, amāta, amātum	sum	amātus, amāta, amātum sim
	amātus, amāta, amātum	es	amātus, amāta, amātum sis
	amātus, amāta, amātum	est	amātus, amāta, amātum sit
	amāti, amātae, amāta	sumus	amāti, amātae, amāta simus
	amāti, amātae, amāta	estis	amāti, amātae, amāta sitis
	amāti, amātae, amāta	sunt	amāti, amātae, amāta sint
PRETÉRITO PLUSCUAMPERF.	<i>fora amado/a</i>		<i>fose/sería amado/a - tivese/tería sido amado/a</i>
	amātus, amāta, amātum	eram	amātus, amāta, amātum essem
	amātus, amāta, amātum	eras	amātus, amāta, amātum esses
	amātus, amāta, amātum	erat	amātus, amāta, amātum esset
	amāti, amātae, amāta	erāmus	amāti, amātae, amāta essemus
	amāti, amātae, amāta	erātis	amāti, amātae, amāta essetis
	amāti, amātae, amāta	erānt	amāti, amātae, amāta essent
FUTURO PERFECTO	<i>serei amado/a - terei sido amado/a</i>		
	amātus, amāta, amātum	ero	
	amātus, amāta, amātum	eris	
	amātus, amāta, amātum	erit	
	amāti, amātae, amāta	erīmus	
	amāti, amātae, amāta	erītis	
	amāti, amātae, amāta	erunt	

Realiza as actividades dos PENSA 2 e 3

Realiza o apartado das Actividades de repaso